

optagelse af straffesager. De her nævnte spørgsmål var genstand for en særdeles detaljeret teknisk/juridisk behandling, præget af vanskeligheder med at forene de bestående forskelle i nationale retssystemer og traditioner.

Et særligt stridsspørgsmål vedrørte *finansieringen af domstolens udgifter*. Uenigheden gik her på, hvorvidt domstolen burde finansieres over FNs almindelige budget, eller om finansieringen burde bæres af statuttens deltagerstater. Anført af Danmark og Sverige gjorde de domstolsvenlige lande gældende, at en fælles finansiering over FNs almindelige budget var en væsentlig forudsætning for domstolens effektive funktion og samtidig et vigtigt signal om institutionens betydning for det internationale samfund som helhed. Tilhængerne af deltagerfinansiering – hvortil hørte USA, Rusland, Frankrig, Tyskland, Kina og Japan – anførte heroverfor, at domstolen ikke kunne hævde sin status som uafhængigt organ, hvis den blev finansieret over FNs kasse.

Endelig forsvarede Danmark sit forslag om etablering af en *revisionsmekanisme*, der skal sikre, at statuten kan justeres hen ad vejen i lyset af indhøstede erfaringer; en sådan mekanisme ville tillige kunne tjene det formål at sikre, at nogle af de mest kontroversielle spørgsmål – f.eks. kataloget af forbrydelser – eventuelt ville kunne henskydes til senere behandling, når sagen måtte være moden dertil.

For forhandlingerne som helhed var det karakteristisk, at de skar igennem den traditionelle regionale FN-opdeling (Afrika, Asien, Latinamerika, Vesteuropa m.fl. og Østeuropa) i den forstand, at der ikke blev arbejdet ud fra regionale gruppepositioner, men efter hvert lands bedste nationale interesser. Det anbragte bl.a. Kina, Indien, Pakistan, Nigeria, Israel, Mexico, USA og Frankrig på samme linie, mens Danmark i gruppen af ligesindede lande var på linie med bl.a. Jordan, Ghana, Senegal, Sydafrika, Costa Rica, Argentina og Singapore. Dette forhandlingsmønster skabte visse nye muligheder for at nå frem til en tekst, der kunne nyde bred international støtte.

Det var endvidere karakteristisk, at mens der stadig var fremdrift i forhandlingerne om de teknisk/juridiske spørgsmål, var der indtil det sidste kun beskedne fremskridt i konsultationerne om de tunge udestående politiske spørgsmål i statuttens kapitel 2 koncentreret om kataloget af forbrydelser, domstolens jurisdiktionskompetence, Sikkerhedsrådets rolle og anklagerens mulighed for at rejse sager på eget initiativ.

Pakkelsen og dens vedtagelse

På denne baggrund fremlagde konferencens ledelse på næstsidste dag et samlet kompromisforslag. I præsentationen af forslaget blev forslagets karakter af en pakkelse understreget. Som i ethvert ægte kompromis var der søgt en passende balance mellem de modstående interesser, og ingen havde derfor kunnet få deres ønsker opfyldt fuldt ud.

Hovedelementerne i pakken kan sammenfattes som følger:

- Domstolen får kompetence til at behandle de groveste og mest alvorlige internationale forbrydelser, dvs. folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser samt aggression. Aggression kom således ind i den endelige tekst, men med det forbehold, at definitionen på aggression og de nærmere betingelser for domstolens jurisdiktion i tilfælde af aggression er udskudt til fastlæggelse på en fremtidig revisionskonference.
- Forbrydelserne er generelt snævert defineret og forsynet med tærskler, som betyder, at kun forbrydelser i den grove ende og af mere systematisk karakter kan behandles. Dette gælder navnlig forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser. Hvad disse sidste angår, må det hilses velkommen, at det lykkedes at få medtaget forbrydelser både i internationale og i interne væbnede konflikter, og at disse forbrydelser bl.a. omfatter inddragelse af børn under 15 år i fjendtligheder samt voldelige overgreb mod kvinder. Det er dog mindre tilfredsstillende, at listen over forbudte våben ikke omfatter kemiske og bakteriologiske våben, og at afsnittet om interne væbnede konflikter ikke indeholder en bestemmelse om forbudte våben.
- Det præciseres i statuten, at dens bestemmelser ikke på nogen måde kan fortolkes som begrænsende eller præjudicerende for allerede gældende eller fremtidige folkeretlige bestemmelser. Heraf følger bl.a., at forbrydelser, der falder neden for de i statuten fastsatte tærskler eller i øvrigt uden for dens bestemmelser, fortsat vil kunne retsforfølges ved nationale domstole i det hidtidige omfang.
- Straffedomstolens jurisdiktionskompetence er komplementær eller subsidiær i forhold til national jurisdiktion, idet den afgrænses til situationer, hvor staten er uvillig eller ude af stand til effektivt at gennemføre strafforfølgning. Det er af central betydning, at det vil være op til straffedomstolen – og ikke berørte stater – at afgøre, hvorvidt der foreligger den fornødne evne eller vilje til national strafforfølgning.